Minister
Klimatu i Środowiska

DGO-WO.050.7.2024.ML
3138827.12465558.10056558
Warszawa, 22-05-2024

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Piotra Masłowskiego podczas 9 posiedzenia Senatu RP w dniu 4 kwietnia 2024 r., w sprawie problemu składowania kamienia z urobku węglowego, tj. temat hałd, w miejscowości Czerwionka-Leszczyny i terenów po byłej kopalni „Dębieńsko", oświadczenie złożone także do MAP, MP, BPS/043- 09-156-MKiS/24, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Z informacji uzyskanych od Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska wynika, że w latach 2019-2024 wobec „ZOWER" Sp. z o.o., ul. Podmiejska 75, 44-207 Rybnik, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził **dwie kontrole.**

Pierwszą z nich przeprowadzono w okresie czerwiec-październik 2019 r. Kontrola została przeprowadzona bez wcześniejszego zawiadomienia o kontroli, w związku z wnioskiem Komendanta Miejskiego Policji w Rybniku oraz w związku z interwencjami mieszkańców gminy dotyczącymi uciążliwości zapachowych w dzielnicy Dębieńsko. W czasie kontroli dokonano sprawdzenia, jakiego rodzaju prace prowadzone są na terenie hałdy zlokalizowanej przy ul. Furgoła w Czerwionce-Leszczyny oraz jakiego rodzaju materiały są tam deponowane.

Kontrola wykazała, że Spółka posiada zatwierdzony decyzją Starosty Rybnickiego projekt budowlany obiektu sportowo-rekreacyjnego w Czerwionce-Leszczynach etap II roboty ziemne, który to przewiduje zazielenienie powierzchni hałdy w celu przyspieszenia procesu glebotwórczego i poprawy krajobrazu. Projekt ten przewidywał zastosowanie dwóch metod rekultywacji biologicznej: na terenach płaskich wysiew nasion traw metodą tradycyjną, natomiast skarp metodą hydroobsiewu z dodatkiem produktu „FRISOL". Jednak jak wykazała kontrola, Spółka zwróciła się w marcu 2019 r. do Urzędu Miasta i Gminy Czerwionka-Leszczyny, jako właściciela terenu, o wydanie opinii związanej z możliwością zastosowania zamiennego produktu dla pierwotnie przyjętego w projekcie pn. „FRISOL". W maju 2019 r. Urząd Miasta i Gminy Czerwionka-Leszczyny wyraził stanowisko, iż po zapoznaniu się z przesłanymi przez Spółkę dokumentami i wynikami badań dopuszcza możliwość zastosowania produktu „BEST TERRA 3", jednak zalecił przeprowadzenia dodatkowych prób terenowych. Tego rodzaje prac zostały udokumentowane przez Inspektorów WIOŚ w Katowicach w trakcie prowadzonych oględzin w dniu 26 czerwca 2019 r. W trakcie prowadzonych czynności bezspornie ustalono, że źródłem emisji uciążliwości zapachowych o dużej intensywności, przypominających zachodzące procesy gnilne substancji czynnej biologicznie w miejscu prowadzonej działalności, było prowadzenie badań na 7 tzw. „poletkach doświadczalnych", na których stwierdzono użycie

Telefon: (+48) 22 369 29 00
info@klimat.gov.pl
www.gov.pl/klimat
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

nawozu organicznego, którym to miał być nawóz pn. „BEST TERRA". Inspektorzy WIOŚ w Katowicach dokonali poboru próbek nawozu, w celu zweryfikowania jego parametrów w odniesieniu do decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi upoważniającej do wprowadzenia do obrotu nawozu organicznego pn. „BEST TERRA". Stwierdzone parametry wykazały znaczne niedoszacowania w zakresie minimalnych wymagań jakościowych dla produktu pn. nawóz organiczny „BEST TERRA" w zakresie zawartości fosforu w przeliczeniu na P_2O_5 oraz postaci jako ziemistej w odniesieniu do decyzji – nawóz znajdujący się na terenie zwałowiska miał postać większych nieprzekompostowanych gałęzi, z niewielką ilością frakcji ziemistej. Ponadto, jak wykazała analiza dokumentów zakupu nawozu organicznego okazanych w czasie kontroli, w okresie od 8 kwietnia 2019 r. (data pierwszej dostawy nawozu) do 22 maja 2019 r. (data sporządzenia pisma Urzędu Miasta i Gminy Czerwionka-Leszczyny – dopuszczenie zastosowania nawozu) dostawy nawozu były realizowane do kontrolowanej spółki bez jakiejkolwiek formalnej zgody właściciela terenu.

W czasie kontroli stwierdzono również, że głównym przedmiotem działalności Spółki jest odzysk węgla z hałdy (przetwarzanie odpadów ze zwałowiska) oraz jego późniejsza sprzedaż w ramach grupy kapitałowej. Kontrolowany podmiot w czasie trwania kontroli posiadał uregulowany stan formalnoprawny w zakresie wydobywania odpadów pogórniczych oraz ich dalszego przetwarzania w celu odzysku węgla. Z informacji zawartych w zbiorczym zestawieniu danych o odpadach za 2018 r. wynika, że Spółka dotrzymała warunków decyzji w zakresie rodzaju i ilości odpadów wytworzonych w związku z eksploatacją zwałowiska i poddanych w instalacji Zakładu Odzysku Węgla w Dębieńsku przy ul. Furgoła. Ponadto, kontrolowany podmiot wyjaśnił, że w związku z prowadzonym procesem odzysku węgla z odpadów górniczych, całość dotychczasowego nadkładu, z którego odzyskano węgiel na cele energetyczne, dalej lokowana jest na zwałowisku w celu uformowania bryły tego obiektu zgodnie z dotychczasowymi zamierzeniami inwestycyjnymi. W czasie prowadzonej kontroli ustalono, ze zarówno w 2018 r., jak i 2019 r., Spółka nie dostarczała innych odpadów na teren zwałowiska, mimo iż posiadała na to stosowne zezwolenia Starosty Rybnickiego.

W ramach działań pokontrolnych, zwrócono się do Krajowej Administracji Skarbowej o przeprowadzenie kontroli u dostawcy nawozu organicznego pn. „BEST TERRA" w związku z uzasadnionym podejrzeniem naruszenia dyspozycji art. 106i ust. 1 i art. 19a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o podatku od towarów i usług* (Dz. U. z 2024 r. poz. 361).

Druga kontrola w Spółce została przeprowadzona na przełomie czerwca-września 2023 r., na wniosek Marszałka Województwa Śląskiego, w przedmiocie spełnienia wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska, w związku ze złożonym wnioskiem Spółki w sprawie wydania zezwolenia na przetwarzanie odpadów innych niż niebezpieczne w instalacji, na działkach o nr ewidencyjnych: 1698/465, 2439/465, 2102/466, 2518/466 i 2522/466 obręb Dębieńsko w Czerwionce-Leszczynach przy ul. Furgoła 159. Zakres działalności, objętej wnioskiem, polega na odseparowaniu części organicznych od odpadów wydobywczych skutkujące przetwarzaniem odpadów na odwęglone kruszywo oraz węgiel. Kruszywo skalne wykorzystywane jest do realizacji obiektu budowlanego pt. „Projekt budowy obiektu sportowo-rekreacyjnego w Czerwionce-Leszczynach", a uzyskany węgiel dostarczany jest do Elektrowni Rybnik. W procesie przetwarzania wykorzystywany jest odpad pozyskiwany ze zwałowisk odpadów poprzemysłowych.

Podczas kontroli nie stwierdzono naruszeń, co wynika z charakteru kontroli na wniosek zgodnie z art. 41a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.).

Ustalono, że Spółka posiada następujące decyzje w zakresie gospodarki odpadami:

- decyzja z dnia 24 sierpnia 2016 r., znak: OŚ.6233.16.2016, udzielająca zezwolenia na przetwarzanie odpadów innych niż niebezpieczne poza instalacją, zmieniona decyzją z dnia 18 sierpnia 2020 r., znak: OŚ 6233.2.2020 z dnia 18.08.2020 r.,

- decyzja z dnia 12 lipca 2013 r., znak: OŚ.6220.5.2013, udzielająca pozwolenia na wytwarzanie oraz przetwarzanie odpadów innych niż niebezpieczne o kodzie 01 04 12 odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalin inne niż wymienione w 01 04 07 i 01 04 11, na instalacji Zakład Odzysku Węgla (ZOW), zmieniona decyzjami z dnia 24 sierpnia 2016 r., znak: OŚ.6220.6.2016, z dnia 7 stycznia 2020 r., znak: OŚ.6220.1.2019, oraz z dnia 30 listopada 2020 r., znak: OŚ.6220.1.2020,

- decyzja nr 1271/OS/2020 z dnia 6 maja 2020 r., udzielająca zgody na wydobywanie odpadów ze zwałowiska zlokalizowanego w Czerwionce-Leszczynach przy ul. Furgoła 159 na działce o nr ewid. 3046/458,

- decyzja nr 4023/OS/2021 z dnia 12 listopada 2021 r., udzielająca zgody na wydobywanie odpadów ze zwałowiska na terenie działek o nr ewid. 1195/109, 1377/108, 1375/107, 1497/107, 1502/107, 1503/110, 1504/110, 1509/110, 1510/110, 1515/117, 1516/120, 1521/121, 1968/107, 1970/107, 1972/111, 1772/111, 1952/111, 1984/111, 1774/111, 1986/111, 1776/116, 1988/116, 1778/116, 1990/116, 1780/119, 1992/119, 1782/122, 1994/122, 1522/168, 1856/168, 126, 764/127, 975/127, 1529/127, 1528/127, 2677/135,1610/136, 2288/138, 2289/164, 1511/110, 1514/117, 1517/120, 1520/121, oraz 2287/138 obręb Czerwionka oraz na terenie działki o nr ewid. 3207/465 obręb Dębińsko,

- decyzja nr 2252/OE/2023 z dnia 16 czerwca 2023 r., udzielająca zgody na wydobywanie odpadów ze zwałowiska na terenie działek o nr ewid. 2439/465, 2518/466, 2102/466, 2520/466, 2522/466, 2357/466, 2526/466, 2524/466, 2528/466 oraz 2531/464 obręb Dębieńsko w m. Czerwionka-Leszczyny.

Ponadto ustalono, że przedmiotowa instalacja ZOW działa na podstawie pozwolenia na użytkownie, wydanego przez Starostę Rybnickiego w dniu 30 czerwca 2003 r., syg. akt AB-7353/208/2003.

Spółka posiada uregulowany stan formalnoprawny w zakresie gospodarki odpadami na instalacji oraz poza instalacją, jak również posiada zgody na wydobywanie odpadów ze zwałowiska znajdującego się w obrębie Dębieńsko, w mieście Czerwonka-Leszczyny.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/